

Likabehandlingsplan för Rönnängs skola

Barn- och utbildningsförvaltningen
Maria Jakobsson
2021-09-27

Innehåll

1	Vision	3
2	Allmän del	3
	2.1 Diskriminering	3
	2.2 Trakasserier.....	3
	2.3 Kränkande behandling.....	3
3	Organisation	4
4	Årsplan	4
	4.1 Höstterminen 2021	4
	4.2 Vårterminen 2022.....	5
5	Enkäter, kartläggning och analys	6
	5.1 Riskanalys förskoleklass och grundskola	6
	5.1.1 Område – trygghet på skolgården.....	6
	5.2 Riskanalys förskoleklass och grundskola	7
	5.2.1 Område - Nolltolerans mot kränkningar, mobbning och trakasserier.....	7
6	Främjande, förebyggande och åtgärdande arbete	8
	6.1 Främjande åtgärder, förskoleklass och grundskolan	8
	6.2 Förebyggande åtgärder, förskoleklass och grundskolan.....	9
	6.3 Förhindrande åtgärder, förskoleklass och grundskolan.....	9
	6.4 Kommande värdegrundsarbete under läsåret 22/22 förskoleklass och grundskolan.....	9
	6.5 Främjande åtgärder, fritidshem	9
	6.6 Förebyggande åtgärder, fritidshem.....	10
	6.7 Förhindrande åtgärder, fritidshem.....	10
	6.8 Kommande värdegrundsarbete under läsåret 20/21 fritidshem	10
7	Diskriminering och trakasserier	11
	7.1 Vision.....	11
8	Kränkande behandling	11
	8.1 Vad framkom i kartläggningen?	11
	8.2 Arbetsgång vid enstaka kränkningar/trakasserier elev/elev	12
	8.3 Arbetsgång vid upprepade kränkningar/trakasserier elev/elev	12
	8.4 Arbetsgång om upprepade kränkningar/trakasserier elev/elev inte upphör	12
	8.5 Arbetsgång där en elev upprepat kränker olika elever	12
	8.6 Arbetsgång där elev kränker, trakasserar personal på skolan	13

8.7	Arbetsgång där vuxen diskriminerar, trakasserar eller kränker elev	13
8.8	Att upptäcka och anmäla trakasserier och kränkande behandling	13
9	Vart man ska vända sig	14
10	Ordningsregler	15
10.1	Konsekvenser om man inte följer skolans ordningsregler:	15
11	Bilagor	18
11.1	Bilaga 1 Lagar och förordningar	18
11.2	Bilaga 2 Anmäla kränkning i DF-respons.....	18
11.2.1	Så här anmäler du en kränkning i DF-respons	18

1 Vision

Vår skola ska präglas av respekt för människors olikheter. Vår skola ska vara trygg för våra elever/barn och fri från diskriminering, trakasserier och kränkande behandling.

2 Allmän del

2.1 Diskriminering

Skolans arbete kring diskriminering utgår från Diskrimineringslagen (2008:567). Diskriminering är enligt diskrimineringslagen att någon missgynnas eller kränks. Diskriminering är ett övergripande begrepp för negativ och kränkande behandling utifrån de sju olika diskrimineringsgrunderna. Det betyder att man negativt särbehandlas och/eller missgynnas.

Direkt diskriminering handlar om förhållningssättet vuxen gentemot barn. Indirekt diskriminering handlar om strukturer och arbetssätt som upplevs kränkande.

Diskrimineringsgrunderna är:

1. Kön
2. Funktionshinder
3. Religion eller trosuppfattning
4. Etnisk tillhörighet
5. Sexuell läggning
6. Könsoverskridande identitet eller uttryck
7. Ålder

2.2 Trakasserier

Trakasserier är ett uppträdande som kränker ett barns eller elevs värdighet och som har samband med någon av de sju diskrimineringsgrunderna.

2.3 Kränkande behandling

Skolans arbete kring kränkande behandling styrs av Skollagen (2010:800) kap. 6. Kränkande behandling är ett uppträdande som, utan att vara trakasserier, kränker ett barns eller elevs värdighet. Kränkande handlingar kan vara:

1. Fysiska

2. Verbala
3. Text- och bildburna
4. Psykosociala
5. Materiella

3 Organisation

Rönnängs skola har från höstterminens start 230 elever från förskoleklass till årskurs 6. Det finns en fritidsavdelning med ca 100 barn inskrivna. Personalen är indelad i tre arbetslag, fritids, förskoleklass – åk 3 och åk 4 - 6. Arbetslagen har möte en gång i veckan. Arbetet med likabehandling är en stående punkt på arbetslagsträffarna.

Vi har ett trygghetsteam där möten hålls en gång i veckan, men vid behov oftare.

Elevrådsmöte hålls en gång i månaden.

Skolan har ett föräldraråd.

Elevhälsoteamet har möte varannan vecka.

4 Årsplan

4.1 Höstterminen 2021

Årsplanen för vårt likabehandlingsarbete följer nedan. Det är en årlig plan som revideras inför nytt läsår, baserat på resultat av enkäter och utvärderingar av föregående läsår.

Augusti/September

- Rektor informerar all personal om skollagen, vårt likabehandlingsarbete samt åtgärderna baserad på trygghetsteamets utvärdering från föregående läsår.
- Ordningsregler och Likabehandlingsplanen informeras i arbetslagen.
- Trygghetsteamet presenterar sig i samtliga klasser.
- Klasslärarna informerar eleverna om Likabehandlingsplanen.
- Rektor informerar alla föräldrar om planens innehåll samt visar på aktuella åtgärder utifrån föregående läsårs utvärdering.

Oktober

- Elever kartlägger riskområden på skolan. Detta sker i varje klass som sedan sammanställs av Trygghetsteamet.
- FN-dagen är en gemensam temadag

November

- Trivselenkät från Tjörns kommun görs i samtliga klasser. Klasslärare är ansvarig för genomförandet.

December

- Fadderverksamhet

4.2 Vårterminen 2022

Januari

- Svaren från enkäten som gjordes i november går Trygghetsteamet igenom i de olika arbetslagen.
- Fadderverksamhet

Februari

- GR:s enkät (Göteborgsregionens gemensamma enkät) för alla elever i åk 2 och 5 genomförs. Klasslärare är ansvarig för genomförandet.

Mars/April

- Elever kartlägger riskområden på skolan. Detta sker i varje klass som sedan sammanställs av Trygghetsteamet.

Maj

- Föräldrar till blivande förskoleklass elever får information om likabehandlingsplanen på föräldramöte innan deras barn börjar i förskoleklass.
- Rektor redovisar resultat av enkäter för all personal i maj.
- Ordningsregler/likabehandlingsplan revideras och diskuteras. Därefter fastställs.

Juni

- Trygghetsteamet utvärderar enkäter samt riskområden och uppdaterar likabehandlingsplanen inför nästkommande läsår i samverkan med elever, pedagoger och föräldrar.

Juli/augusti

5 Enkäter, kartläggning och analys

5.1 Riskanalys förskoleklass och grundskola

5.1.1 Område – trygghet på skolgården

På Rönnängs skola görs en enkätundersökning gällande trivsel och trygghet. Resultatet ligger sedan till grund för mål och åtgärder i kommande års likabehandlingsplan. De elever som är inskrivna på fritids besvarar även frågor om fritidshemmets verksamhet. Elever i åk 2 och 5 deltar också i GR-enkät i februari. Även detta resultat används som underlag för kommande års Likabehandlingsplan.

Två gånger om året beskriver elever upplevda riskområden på skolan, platser där de känner sig otrygga. Detta används som underlag för närvaron av rastvärdar.

I början av läsåret redovisas resultat av enkäter för all personal genom läsårets kvalitetsrapport. Trygghetsteamet presenterar riskområden och för eleverna otrygga platser, för all personal på skolan. Resultaten av enkäter ansvarar varje klasslärare för att diskutera med sin klass.

Vi arbetar med att alla elever ska känna sig trygga och trivas på vår skola. Så fort vi får kännedom om att något inte står rätt till agerar vi för att lösa situationen. När vi sammanställer och analyserar våra enkäter ser vi att flest kränkningar sker ute på skolgården.

För att öka tryggheten på rasterna har vi ett rastvärdssystem med personal ute på rasterna. Alla rastvärdar bär reflexväst för att vara synliga och rör sig runt på skolans område. Rasterna är uppdelade på låg- och mellanstadietid så att eleverna får större utrymme för lek. Skolan har en rastbod där skolans rastmateriel finns för utlåning. Eleverna får möjligheten att pröva något nytt, både för sig själv eller tillsammans med andra.

För trygghet och trivsel på multiarenan finns ett tidsschema så att alla klasser får möjlighet till spel och lek. Rastvärdar har tillsyn på multiarenan, tjingpingplanen samt cirkulerar på skolans övriga område. Utvärdering sker under vårterminen. Vissa saker kan dock komma upp under läsåret och då tas detta upp i elevrådet.

5.2 Riskanalys förskoleklass och grundskola

5.2.1 Område - Nolltolerans mot kränkningar, mobbning och trakasserier

Under detta läsår 2021/2022 ska vi ta med värdegrundsarbetet som ett prioriterat arbete i vår arbetsplan och lyfter det i arbetslagen, både genom särskilda insatser, även på strategisk nivå. Vi arbetar för att lyfta de goda exemplen på en positiv värdegrund, ett positivt kompisskap osv tillsammans med eleverna. Andra fokusområden som finns till exempel våra ordningsregler lyfts fram så att alla förstår innebörden. Värderingsövningar och språkbruk och värdeladdade ord är annat man kommer att arbeta med. För att på ett rättvist sätt fördela talutrymmet och för att lotta vem som man ska arbeta med använder vi oss av glasspinnar med namn på.

Alla vuxna ansvarar för att följa samma regler och agera direkt på alla typer av kränkningar. Värdegrundsarbetet pågår hela tiden och i alla situationer som eleverna är i.

Klasslärare utvärderar kontinuerligt för att tillsammans med eleverna utveckla det pågående arbetet och därigenom även stärka gruppen. Klassläraren informerar även vårdnadshavare om det arbete som görs i varje klass.

6 Främjande, förebyggande och åtgärdande arbete

6.1 Främjande åtgärder, förskoleklass och grundskolan

Det främjande arbetet är en del av verksamheternas kontinuerliga värdegrundsarbete och det syftar till att förankra respekten för alla människors lika värde samt bidra till en skolmiljö där alla elever känner sig trygga och utvecklas. De främjande åtgärderna riktar sig till alla och ska genomföras utan att det föregås av något särskilt problem.

Några exempel på vårt främjande arbete på Rönnängs skola är:

- Vi lägger stor vikt vid att skapa goda relationer elev/elev och elev/pedagog samt pedagog/vårdnadshavare.
- Vi följer skolans regler som finns uppsatt i varje klassrum/kapprum och alla vuxna ansvarar för att reglerna följs.
- Återkommande samarbetsövningar i klasser/elevgrupper och regelbundna samtal om värdegrund, likabehandling och förhållningssätt.
- Trygghetsteam som träffas regelbundet, kartlägger och utvärderar.
- Värdegrundsarbete sker dagligen och är ett ständigt återkommande arbete med våra elever. Gemensamt har vi värdegrundsdagar under höst- och vårtermin.
- Vi har ett faddersystem för att öka det medmänskliga sammanhanget.
- Vi lägger tid på att eleverna ska känna till skolans ordningsregler och rutiner. Fokus är på språkbruk och allas lika värde.
- Elevrådet uppdaterar, i slutet på vårterminen, regler för de lekar och spel som förekommer på skolgården.
- På arbetslagsträffar diskuteras elevvård utifrån läroplan och Likabehandlingsplanen.
- Vi tränar eleverna i positivt beteende och bemötande. Vi tolererar inte något tråkigt bemötande på skolan.
- Alla elever är allas ansvar. Vi ingriper bestämt och konsekvent mot kränkningar och visar vårt tydliga förhållningssätt. Vi reagerar aktivt på nedsättande kommentarer, knuffar, miner, fula ord och förolämpningar.
- Vi påminner elever om att alltid berätta för någon vuxen om de upptäcker någon som är utsatt eller om de själva är det. Detta är inte att skvallra utan att hjälpa.
- Vi är tydliga med att förmedla till elever att vi finns till för dem samt att vi lyssnar på deras bekymmer.

6.2 Förebyggande åtgärder, förskoleklass och grundskolan

Det förebyggande arbetet görs genom att Trygghetsteamet tar reda på vad risken finns för diskriminering och kränkande behandling. Det är viktigt att ta reda på hur eleverna uppfattar sin situation. Det förebyggande arbetet utgår från att ta reda på olika riskområden. Utifrån dessa riskområden bestämmer vi vilka åtgärder som behöver göras för att minska risken för diskriminering, trakasserier och kränkningar.

Några exempel på vårt förebyggande arbete på Rönnängs skola är:

- Ett rastvärdssystem baserat på de riskområden som eleverna märkt ut vid kartläggning
- Trivselenkät genomförs på hösten
- Observation av elever vid misstanke om otrygghet
- Trygghetsteamet presenterar sig för samtliga klasser vid höstterminens start
- Observation på raster sker kontinuerligt av Trygghetsteamet

6.3 Förhindrande åtgärder, förskoleklass och grundskolan

Det åtgärdande arbetet handlar om vilka åtgärder som sätts in på kort och lång sikt för att leda till att diskriminering, trakasserier och kränkningar upphör. Rektor informerar all personal om denna arbetsgång vid läsårets start.

6.4 Kommande värdegrundsarbete under läsåret 22/22 förskoleklass och grundskolan

I terminsstart går varje klass igenom Likabehandlingsplanen och dess innebörd. Tillsammans i kollegiet väljer man ut fokusområden som varje klass sedan fördjupar sig i och arbetar vidare med. Likabehandlingsplanen ska användas som ett levande dokument. Alla pedagoger agerar direkt vid kränkningar. All personal måste följa skolans gemensamt uppsatta regler för att stärka dess betydelse.

6.5 Främjande åtgärder, fritidshem

Man har satt upp gemensamma regler som både elever och personal ska känna till och följa. Likabehandlingsplanen ska användas som ett levande dokument. Alla pedagoger agerar direkt vid kränkningar.

6.6 Förebyggande åtgärder, fritidshem

Vid gemensamma måltider genomförs kvalitetssamtal kring värdegrunden. Exempel kan vara att ingen ska behöva vara ensam om man inte själv vill det. I fritidshemmet för vi dagliga samtal och reflekterar över hur man är mot varandra, vad man säger till varandra samt vilket språkbruk man använder sig av. Alla pedagoger är tydliga med att förmedla till elever att man finns för dem. Alla pedagoger lägger stor vikt att skapa goda relationer. Tillsammans samtalar vi kring ord och begrepp som uttrycker behov, känslor och åsikter samt hur yttranden kan uppfattas av och påverka andra. Vi samtalar kring normer och regler i elevernas vardag till exempel vid lekar och spel och varför regler kan behövas. Samtal sker även kring demokratiska värderingar och principer, i sammanhang som är bekanta för eleverna.

6.7 Förhindrande åtgärder, fritidshem

Likabehandlingsplanens regler lyfts likt skolan, och fortsätter detta arbete in i fritidsverksamheten. I fritidshemmet lägger vi stor vikt att skapa goda relationer, språkbruk och visar på allas lika värde. Vi ingriper bestämt och konsekvent mot kränkningar och visar tydligt vårt förhållningssätt. Vi tränar på att möta varandra positivt.

6.8 Kommande värdegrundsarbete under läsåret 20/21 fritidshem

Vänskap för att eleverna ska känna sig trygga och känna en gemenskap. Likabehandlingsplanen ska användas som ett levande dokument. Alla pedagoger agerar direkt vid kränkningar. All personal måste följa skolans gemensamt uppsatta regler för att stärka dess betydelse.

I vårt dagliga arbete på fritids lägger vi stor vikt vid att skapa goda relationer, vi samtalar om och reflekterar över hur vi är mot varandra samt hur vi talar till, och om varandra. Vårt mål är att eleverna ska känna allas lika värde och att vi alla finns till för varandra. I varje tema väljer vi tillsammans ut olika fokusområden som vi sedan arbetar vidare med.

7 Diskriminering och trakasserier

Diskriminering är när skolan på osakliga grunder behandlar en elev sämre än andra elever och missgynnandet har samband med diskrimineringsgrunderna. Trakasserier är uppträdande som kränker en elevs värdighet och som har samband med diskrimineringsgrunderna.

7.1 Vision

Alla elever ska känna sig trygga på skolan och fritids. Vår skola ska vara en trygg plats för alla elever och all personal, fri från diskriminering, trakasserier och kränkande behandling. På vår skola genomsyrar värdegrundsarbetet hela verksamheten liksom respekt för alla människors olikheter och lika värde. Alla elever ska ha studiero på lektionerna. De ska känna sig trygga i klassrummet och på skolgården.

Som en åtgärd för detta arbetar vi vidare för att våra elever ska veta till vem de ska vända sig och vad de ska göra om de upplever otrygghet på skolan eller på fritids. Kontinuerligt och vid behov lyfter vi våra gemensamma regler så att dessa blir välkända för eleverna.

Våra elever ska ha möjlighet att vara delaktiga och inkluderade utifrån sina egna möjligheter. Tillgängligheten ska vara likvärdig för alla elever i verksamhetens sociala miljö, undervisning, lokaler och kommunikation. Vi ska anpassa den pedagogiska, sociala och fysiska miljön utifrån elevernas behov.

8 Kränkande behandling

Kränkande behandling är uppträdande som kränker en elevs/barns värdighet, men som inte har samband med någon diskrimineringsgrund.

8.1 Vad framkom i kartläggningen?

Målbeskrivning: Under förra läsåret rapporterades totalt 70 fall av händelser där 72,9 % var kränkande behandling, 1,4 % var trakasseri, 4,3 % fall av sexuella trakasserier och 1,4 % diskriminering. 20 % var inte bedömda inom något av dessa diskrimineringsgrunder. De flesta händelserna, ca 59 %, skedde under raster och ca 41 % skedde under lektionstid/fritidstid.

Vi fortsätter med arbetet under läsåret 2021/2022 att alla vuxna ansvarar för att man på skolan och fritids ska ha nolltolerans och arbeta förebyggande mot kränkningar, trakasserier och mobbning. Alla vuxna ska vara väl förtrodda, samt följa de rutiner som finns om det inträffar.

Våra rastvärdar ska ha ett gemensamt förhållningssätt och aktivt förebygga och gripa in vid konflikter. Vi organiserar på så sätt att vi befinner oss på de områden på skolan som behöver mest tillsyn. Rastvärdar ska ha kännedom om alla elever så de kan bemötas på bästa sätt. På rasten är eleverna allas ansvar.

Vi utökar arbetet med fadderverksamheten för att stärka elevernas känsla av tillhörighet, ansvar och trygghet vid till exempel utevistelse.

8.2 Arbetsgång vid enstaka kränkningar/trakasserier elev/elev

Ansvarsfördelning: berörd lärare

1. Berörd lärare samtalar med inblandade elever.
2. Kontakt med vårdnadshavare sker vid allvarlig kränkning. Detta dokumenteras i vår digitala kränkingsmodul.

8.3 Arbetsgång vid upprepade kränkningar/trakasserier elev/elev

Ansvarsfördelning: trygghetsteamet

1. Samtal med alla i inblandade (utsatt elev, elev/elever som utsätter, ev. medlöpare). Två lärare vid alla samtal, varav en dokumenterar.
2. Föräldrakontakt med alla elevers vårdnadshavare, dokumenteras.
3. Uppföljning med alla inblandade efter cirka en vecka, dokumenteras.

8.4 Arbetsgång om upprepade kränkningar/trakasserier elev/elev inte upphör

Ansvarsfördelning: rektor

1. Elevstödskonferens kring elev/elever som utsätter. Handlingsplan upprättas.
2. Åtgärder utförs.
3. Uppföljning.
4. Polisanmälan, socialtjänstanmälan görs om det framkommer i uppföljningen att kränkningar/trakasserier inte upphört.

8.5 Arbetsgång där en elev upprepat kränker olika elever

Ansvarsfördelning: Berörd personal

1. Diskussion i arbetslaget/berörda pedagoger
2. Summering av händelser/kränkningar samt dokumentation
3. Samtal med elev

4. Samtal med vårdnadshavare
5. Handlingsplan upprättas
6. Åtgärder utförs
7. Uppföljning

8.6 Arbetsgång där elev kränker, trakasserar personal på skolan

Arbetsmiljölagen träder i kraft.

8.7 Arbetsgång där vuxen diskriminerar, trakasserar eller kränker elev

Ansvarsfördelning: Rektor

1. Summering om vad som har hänt
2. Samtalar med elev som har blivit diskriminerad, trakasserad eller kränkt
3. Samtalar med vuxen som har diskriminerat, trakasserat eller kränkt elev
4. Samtal med vårdnadshavare om så behövs
5. Dokumentation
6. Information till förvaltningschef om så behövs
7. Klargörande samtal om så behövs
8. Information till huvudman
9. Uppföljning och eventuella åtgärder om så behövs
10. Vid behov, kopplar rektor in facklig förtroendemans

8.8 Att upptäcka och anmäla trakasserier och kränkande behandling

Enligt 6 kap. 10 § skollagen är en lärare, förskollärare, fritidspedagoger eller annan personal som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för trakasserier eller kränkande behandling i samband med verksamheten, skyldig att anmäla detta till rektor. En rektor som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling är skyldig att anmäla detta till huvudman.

9 Vart man ska vända sig

Om man anser att ens barn har blivit utsatt för någon form av diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling.

- Rektor Maria Jakobsson 0304–601731
- Mentor/klassföreståndare via mejl: förnamn.efternamn@tjorn.se
- Skolans trygghetsteam: carina.elton@tjorn.se,
karin.blidberg@tjorn.se
- Kurator, Oskar Elfström 0304 - 601503
- Skolsköterska, Karin Hallgren 0304 – 601519

10 Ordningsregler

Dessa regler har tagits fram i samråd med rektor, personal, elever och vårdnadshavare och ingår i vår Likabehandlingsplan. Då det står skola avses både skola, förskoleklass och fritids.

Jag som elev ska:

- **Behandla alla med respekt.** Jag ska följa regeln om nolltolerans mot alla former av mobbning, kränkningar eller trakasserier vilket är förbjudet på skolan och på nätet.
- **Ta ansvar för att det är en bra arbetsmiljö på lektioner och raster.** Detta innebär att jag väntar på min tur och bidrar till en trivsamt miljö. Jag leker inte med bollar i korridoren och vet att vi inte skojarbråkar.
- **Använda ett vårdat språk.**
- **Vara rädd om skolans materiel och lokaler.** Jag bidrar till en trevlig skolmiljö genom att plocka upp efter mig och hålla ordning på mina saker.
- **Respektera skolans mobilförbud.** På Rönnängs skola råder förbud att använda mobiltelefon under skoltid.
- **Rasten tillbringa jag utomhus.** Där följer jag givna regler för vistelse på skolgården (t.ex. multiarenan, tjingping, bollfria områden mm)
- **Följa de regler som gäller i särskilda lokaler/tillfällen.** Det kan vara farliga salar eller utrymmen som kräver särskilda regler såsom t.ex. slöjdsal, idrottssal eller matsal, eller när det är snö eller något evenemang på skolan.
- **Hålla mig inom skolans område under hela skoldagen/fritidstiden.**

Det är personalens uppgift att ta ansvar för allas trygghet, därför ska jag följa de vuxnas uppmaningar. Vuxna har också andra rättigheter än elever för att ta detta ansvar. Ordningsreglerna är fastställda av rektor i samarbete med elevråd och personal.

10.1 Konsekvenser om man inte följer skolans ordningsregler:

Utbildningen ska utformas på ett sådant sätt att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero. (Skollagen 5:3) Detta innebär att rektor eller en lärare får besluta om utvisning, kvarsittning, tillfällig omplacering, tillfällig placering vid annan skolenhet, avstängning och omhändertagande av föremål.

Skolans personal har också rätt att tillrättavisa elev för att upprätthålla ordning och följa skolans regler utan att det räknas som trakasserier eller kränkande behandling.

Personal har också rätt att handgripligen stoppa förstörelse eller misshandel av både egendom och person. Detta kan till exempel innebära att personal håller fast eller drar bort elev från en plats där misshandel pågår. Personalens ingripande ska alltid stå i proportion till vad som är nödvändigt. Personal har inte skyldighet att offra sig själv för att skydda andra.

Skolpersonals befogenheter

Utvisning ur undervisningslokal: En lärare får visa ut en elev från undervisningslokalen för resten av ett undervisningspass om eleven stör undervisningen eller uppträder olämpligt och eleven inte ändrar sitt uppförande trots att lärare sagt till.

Kvarsittning: Om en elev stör undervisningen eller uppträder olämpligt kan rektor eller lärare besluta om kvarsittning. Kvarsittningens längd får vara högst en timme efter skoldagens slut eller så kan eleven infinna sig högst en timme innan undervisningen startar. Kvarsittningen ska ske under uppsikt.

Utredning: Om en elev vid upprepade tillfällen stört ordningen eller om eleven gjort sig skyldig till en allvarigare förseelse ska rektor se till att saken utreds. Samråd ska ske med elevens vårdnadshavare. Även en utredning om särskilt stöd ska göras.

Skriftlig varning: Rektor får efter en utredning tilldela eleven en skriftlig varning där det ska finnas information om vilka åtgärder som kan komma att vidtas om eleven inte ändrar sitt beteende. Elevens vårdnadshavare ska informeras om beslutet.

Tillfällig omplacering: Rektor får besluta om att eleven ska följa undervisningen i en annan grupp eller på annan plats inom skolenheten om det är nödvändigt för att tillförsäkra de andra eleverna trygghet och studiero. Åtgärden får aldrig gälla för längre tid än fyra veckor. Elevens vårdnadshavare ska informeras om beslutet.

Tillfällig placering vid en annan skolenhet: Rektor kan i samråd med den mottagande rektorn även besluta om att tillfälligt placera en elev vid annan skolenhet. Åtgärden får aldrig gälla för längre tid än fyra veckor. Elevens vårdnadshavare ska informeras om beslutet innan placeringen genomförs.

Avstängning: Rektor får besluta om att stänga av en elev helt eller delvis under den tid som en skyndsamt utredning görs. En elev får inte stängas av för en längre period än en vecka och inte heller vid fler tillfällen än två gånger per kalenderhalvår. Innan rektor stänger av elev ska eleven och

elevens vårdnadshavare få möjlighet att säga sitt. Rektor ska informera huvudman om sitt beslut. Är eleven under 18 år ska socialnämnden informeras.

Omhändertagande av föremål: Rektor eller en lärare får omhänderta föremål som stör undervisningen eller kan utgöra fara för säkerheten. Föremålet ska lämnas tillbaka senast vid skoldagens slut. Om ett omhändertagande sker vid upprepade tillfällen eller om det finns en särskild anledning att inte lämna tillbaka föremålet direkt ska vårdnadshavare informeras först. Skolan kan i dessa fall hålla föremålet i upp till fyra dagar. Om föremålet är av karaktären kniv, vapen eller drog anmäler skolan omhändertagandet till Polismyndigheten. Föremålet lämnas inte ut innan godkännande från myndighet.

Konsekvenstrappa

Under rubriken *Skolpersonalens befogenheter* finns exempel på saker rektor och lärare enligt Skollag kan göra för att främja trygghet och studiero. Skolan har dock alltid en skyldighet att utgå från varje elevs förmågor och förebygga och anpassa för att underlätta för eleven att agera på rätt sätt. Detta gör vi via en konsekvenstrappa med stegrande åtgärder:

1. Tillrättavisning (lärare/mentor).
2. Samtal med elev om hur man kan hjälpa eleven att följa regel, en överenskommelse upprättas och utvärderas efter en tid. Berörd skolpersonal kontaktar vårdnadshavare, så även vid utvärdering (lärare/mentor/trygghetsteam via rektor).
3. Elev, vårdnadshavare och ansvarig skolpersonal träffas och upprättar ett handlingsprogram med viss uppföljningstid.
4. Ansvarig skolpersonal anmäler till Elevhälsoteamet (rektor, specialpedagog, kurator och skolsköterska) för vidare åtgärd. Detta innebär ofta en utredning kring eleven angående särskild anpassning där elev och vårdnadshavare medverkar.
5. Elevhälsoteam lyfter ärendet vidare till skolpsykolog och/eller Centrala elevhälsan för eventuella vidare utredningar. Är regelbrottet allvarligt kan vissa steg i konsekvenstrappan hoppas över och de befogenheter som finns i Skollagen sätts in med omedelbar verkan.

11 Bilagor

11.1 Bilaga 1 Lagar och förordningar

1. Diskrimineringslagen 2008:567

<http://www.notisum.se/Rnp/sls/lag/20080567.htm>

2. Skollagen

https://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/skollag-2010800_sfs-2010-800

3. FN:s barnkonvention

<https://unicef.se/barnkonventionen/las-texten>

4. Arbetsmiljölagen

<https://www.av.se/arbetsmiljoarbete-och-inspektioner/lagar-och-regler-om-arbetsmiljo/arbetsmiljolagen/?hl=arbetsmilj%C3%B6lagen>

5. Socialtjänstlagen

http://www.riksdagen.se/sv/Dokument-Lagar/Lagar/Svenskforfattningssamling/Socialtjanstlag-2001453_sfs-2001-453/

6. Brottsbalken

http://www.riksdagen.se/sv/Dokument-Lagar/Lagar/Svenskforfattningssamling/Brottsbalk-1962700_sfs-1962-700/

7. Ordningsregler

http://www.riksdagen.se/sv/Dokument-Lagar/Lagar/Svenskforfattningssamling/Skollag-2010800_sfs-2010-800/

11.2 Bilaga 2 Anmäla kränkning i DF-respons

11.2.1 Så här anmäler du en kränkning i DF-respons

Handläggning - DF RESPONS Skola Bas (digitalfox.se)

